

APSTIPRINU

Rūjienas vidusskolas direktors

Vidars Zviedris

Rīk.nr. 1.8/28-1

Datums 2020. gada 24.
augusta

Rūjienas novada pašvaldība
RŪJIENAS VIDUSSKOLA

Reģ. Nr. 4413903084 Rīgas iela 30, Rūjiena, Rūjienas novads, LV-4240
tālrunis 64263605; 64268136 rv@rujienasvidusskola.lv

**Pamatizglītības programma ar
augstākiem plānotajiem rezultātiem
mūzikā**

**(Kultūras izpratnes un pašizpausmes
mākslā mācību joma)**

Mērķis un uzdevumi

Rūjienas vidusskolas pamatzglītības programmas ar augstākiem sasniedzamajiem rezultātiem mūzikā galvenie mērķi un uzdevumi ir noteikti Valsts pamatzglītības standartā un saskaņoti ar Kultūras izpratnes un pašizpausmes mākslā mācību jomā mūzikā sasniedzamajiem rezultātiem, paredzot padziļinātu to apguvi, beidzot 3., 6. un 9. klasi. Programma izstrādāta, vadoties pēc VISC piedāvātās paraugprogrammas Kompetenču pieeja mācību saturā.

Kultūras izpratnes un pašizpausmes mākslā mācību jomas apguves mērķis skolēnam ir praktiski darboties, iztēloties un gūt prieku radošajā procesā, atklāt un pilnveidot savus radošos talantus, zināšanas, prasmes un tehnikas dažādos mākslas veidos, vērtēt un interpretēt daudzveidīgus radošās izpausmes veidus, mācoties izprast kultūras atšķirības un veidojot savu kultūras identitāti, piedzīvot klātienē kultūras notikumus, gūstot emocionālo un estētisko pieredzi un attīstot personiskās kultūras vajadzības, līdzdarboties kultūras mantojuma saglabāšanā un tradīciju pārmantošanā.

Mācību saturs

Izglītības programmas obligātais saturs (izglītības jomas, mācību priekšmeti, galvenie uzdevumi, izglītošanas aspekti un vispārīgais saturs, kā arī mācību priekšmetu standarti) ir noteikts Valsts pamatzglītības standartā.

Izglītības programmas īstenošanas plāns

Izglītības programmas īstenošanu nosaka mācību priekšmetu un mācību stundu plāns:

Mācību stundu skaits trijos gados mācību priekšmetā¹

<i>Mācību priekšmets</i>	1. – 3. kl.	4. – 6. kl.	7. – 9. kl.
Valodu mācību joma			
Latviešu valoda	17 (6+5+6)	13 (5*+4+4)	9 (3+3+3)
Pirmā svešvaloda (angļu)	6 (2+2+2)	6 (2+2+2)	8 (2+3+3)
Otrā svešvaloda (krievu vai vācu)		5 (1+2+2)	6 (2+2+2)
Sociālā un pilsoniskā mācību joma			
Sociālās zinības	3 (1+1+1)		3 (1+1+1)
Sociālās zinības un vēsture		7 (2+2+3)	
Latvijas un pasaules vēsture			6 (2+2+2)

Kultūras izpratnes un pašizpausmes mākslā mācību joma

Vizuālā māksla	4 (1+2+1)	3 (1+1+1)	3 (1+1+1)
Mūzika	6 (2+2+2)	6 (2+2+2)	3 (1+1+1)
Solfedžo***			3 (1+1+1)
Instrumenta spēle****	3 (1+1+1)	3 (1+1+1)	3 (1+1+1)
Literatūra		3 (0+1+2)	5 (1+2+2)
Teātra māksla		1 (0+1+0)	1 (1+0+0)

Dabaszinātņu mācību joma

Dabaszinības	6 (2+2+2)	6 (2+2+2)	
Ķīmija			4 (0+2+2)
Fizika			4 (0+2+2)
Bioloģija			5 (2+1+2)
Ģeogrāfija			5 (2+2+1)

Matemātikas mācību joma

Matemātika	12 (4+4+4)	16 (5+5+6)	15 (5+5+5)
------------	------------	------------	------------

Tehnoloģiju mācību joma

Dizains un tehnoloģijas	4 (1+1+2)	3 (1+1+1)	3 (1+1+1)
Datorika		3 (1+1+1)	4 (2+1+1)
Inženierzinības			1 (1+0+0)

Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma

Sports un veselība	8 (2+3+3)	9 (3+3+3)	9 (3+3+3)
Izglitojamā maksimālā mācību stundu slodze nedēļā	22; 23; 24	26; 28; 30	32; 34; 34

* 4.klasē vienu latviešu valodas stundu nedēļā ieteicams veltīt literatūras apguvei.

** 2020./21.m.g. stundu plāns attiecas uz 1.,4.,7. klasēm, 2021./22.m.g. stundu plāns attiecas uz 1.,2.,4.,5.,7.,8. klasēm, 2022./23.m.g. uz visām klasēm.

*** 1. – 6. klasē solfedžo apgūst integrēti mūzikā.

**** Instrumenta spēle – individuāla vai grupas nodarbība

Izglītības programmas īstenošana aptver pilnu Vispārējās izglītības likumā noteikto mācību stundu slodzi nedēļā, izmantojot visas skolas izvēlei paredzētās mācību stundas, un tās īstenošana tiek realizēta deviņu gadu laikā (no 1.līdz 9.klasei).

Izglītības programmā ārpus kopējās mācību stundu slodzes tiek iekļautas:

- klases stunda – vismaz viena stunda katrai klasei nedēļā;

- fakultatīvās nodarbības mūzikā (kolektīvā muzicēšana), kas ir obligātas un tiek organizētas izglītojamo grupai, ievērojot viena skolas mūzikas kolektīva - kora vai orķestra - izvēles brīvprātības principu (pamats – vecāku iesniegums). Šīs fakultatīvās nodarbības ir izglītojamo muzikālo un radošo spēju attīstību, kā arī mūzikas instrumenta spēles padziļinātu apguvi veicinošas nodarbības;
- citas fakultatīvās nodarbības, kas nav obligātas un tiek organizētas izglītojamo grupai, ievērojot brīvprātības principu (pamats – vecāku iesniegums). Fakultatīvās nodarbības ir izglītojamo vispārējo attīstību veicinošas nodarbības, tajā skaitā tautas deju kolektīvi, teātra, svešvalodu apguves, uzņēmējspēju kompetenču attīstošās u.c. nodarbības;
- stundas individuālajam darbam ar izglītojamajiem, kuriem nepieciešama papildus palīdzība mācību saturā apguvē mācību priekšmetā, kā arī darbam ar talantīgajiem bērniem atsevišķu mācību priekšmetu padziļinātai apguvei;

Mācību darba organizācija

Instrumenta spēles stundās 1. – 9. klasē mācību procesu vislabāk organizēt individuāli, taču, ja mūzikas instrumenta apguves specifika to pieļauj, iespējams darba procesu organizēt arī pāru vai nelielu grupu darba formā.

Nepieciešama regulāra sadarbība ar koncertmeistaru, lai iespējami sekmīgi pilnveidotu ansambļa muzicēšanas prasmes.

Mācību procesu nepieciešams organizēt klasē, kas aprīkota atbilstoši aktīvas muzicēšanas vajadzībām, tajā nepieciešami gan mūzikas instrumenti skolēniem, gan klavieres skolotājam, koncertmeistaram, gan skaņu aparātūra, gan uzskates līdzekļi – atgādnes, ja nepieciešams – spogulis, atbilstošs apgaismojums, skaņas izolācija, nozīme arī telpas akustikai, kam jābūt piemērotai attiecīgā mūzikas instrumenta specifikai.

Instrumenta spēles apguvi ir nepieciešams saskaņot ar solfedžo un mūzikas mācību priekšmetu saturu, taču iespējams sadarboties arī ar citu mācību jomu priekšmetiem, piemēram, teātra mākslu, vēsturi, sociālajām zinībām, literatūru, vizuālo mākslu, dabaszinībām, sportu un veselību, tehnoloģiju jomu, matemātiku, fiziku u. c.

Repertuārs jāizvēlas, kas būtu interesants arī bērnam. Vecākajās klasēs piedāvāt izvēlēties vienu no vairākiem līdzīgiem skaņdarbiem, kuru vēlētos iekļaut savā repertuārā. Repertuārā jāiekļauj dažādu vēsturisko stilu un mūsdienu skaņdarbi. Jārosina audzēknai veidot savu repertuāra zelta fondu, lai vienmēr būtu skaņdarbi, kurus viņš spēj atskaņot dažādos pasākumos.

Kolektīvās muzicēšanas prasmes sāk veidot jau no pirmajām stundām, kad skolotājs muzicē kopā ar bērnu. Kolektīvo muzicēšanu ar citiem audzēkņiem ieteicams sākt 3. vai 4.klasē.

Dziedāšanas un ritma figūru verbalizēšana instrumenta spēlē ir lielisks palīgs audzēkņa muzikālo un muzikāli intelektuālo spēju attīstībai. Ja bērns spēj kādu sarežģītu vietu izdziedāt vai ritmizēt ar balsi, tad to var arī nospēlēt. Dziedāšana lieliski attīsta arī elementāro formveides izjūtu – palīdz veidot frāzes, teikuma un perioda izvedumu.

Darbs ar vecākiem – izskaidrot mājas darba organizācijas pamatprincipus. Būtu vēlams aicināt aktīvi iesaistīt mācību darbā. Izskaidrot mākslinieciskā snieguma kritērijus. Rosināt kopā ar bērnu apmeklēt koncertus un citus mākslas koncertus.

Vērtēšanas pieeja un pamatprincipi

Viens no svarīgākajiem priekšnoteikumiem, īstenojot mūsdienīgu izglītību, kurās rezultāts ir patiesa izpratne, spēja izmantot skolā apgūto neierastās situācijās un lietpratību, ir esošās vērtēšanas prakses pārvērtēšana, atbilstoši saskaņojot vērtēšanas mērķi, formu un saturu.

Vērtēšanas uzsvars mainās no skolēna mācību sasniegumu novērtēšanas uz vērtēšanu, lai uzlabotu mācīšanos. Vērtēšana, lai uzlabotu mācīšanos, ir efektīvas atgriezeniskās saites sniegšana skolēnam, dodot viņam iespēju un laiku uzlabot savu sniegumu atbilstoši plānotajiem skolēnam sasniedzamajiem rezultātiem un vērtēšanas kritērijiem.

Mācību priekšmeta pārbaudījumu apjomu, skaitu, izpildes laiku un vērtēšanas kritērijus nosaka attiecīgā mācību priekšmeta skolotājs atbilstoši mācību priekšmeta programmai.

Padziļinātas mūzikas programmas apguvē plānota skolēnu praktiska muzikālā darbība gan instrumentspēlē, gan kolektīvās muzicēšanas formā, veidojot koncertvidi savā skolā, apkaimē, kā arī piedaloties jaunrades projektos. To ļoti svarīgi vērtēt procesā - sniedzot regulāru atgriezenisko saiti snieguma uzlabošanai, izpratnei katram projekta posma (plānošanās, īstenošanās un izvērtēšanas) nozīmei rezultāta sasniegšanā.

Vērtēšanas norises laiku mācību procesā un biežumu, saturu, uzdevuma veidu, vērtēšanas formu un metodiskos paņēmienus, vērtēšanas kritērijus, vērtējuma izteikšanas veidu un dokumentēšanu izvēlas atbilstoši vienam no trim vērtēšanas mērķiem – diagnosticējošā, formatīvā vai summatīvā vērtēšana.

1. pielikums

Rūjienas vidusskolas izstrādātie skolēnam plānotie sasniedzamie rezultāti

Augstāki sasniedzamie rezultāti Kultūras un pašizaņīmēs mākslā jomas daļā **MŪZIKA** Rūjienas vidusskolā tiks realizēti, papildinot jomu ar mācību priekšmetiem “Solfedžo” un “Instrumenta spēle” un dodot iespēju izglītojamo padzīlinātajām zināšanām un prasmēm un talantu un radošās darbības izpausmēm ietekmēt skolas mūzikas kolektīvu – koru un orķestra – darbības kvalitāti.

Pamatizglītības standarta Kultūras un pašizaņīmēs mākslā jomas sasniedzamie rezultāti ir ietverti četrās lielājās idejās, padziļinājums pirmajā lielajā idejā “Katram mākslas veidam ir tam raksturīgi izteiksmes līdzekļi” ietver zināšanas un prasmes mūzikā, atspoguļo mūzikas izteiksmes līdzekļu un mūzikas valodas apguves padzīlinājumu. Tā kā otrs, trešās, trešās un ceturtās lielās idejas sasniedzamie rezultāti ir universāli un attiecīnāmi uz visiem skolēniem, tie arī tiks sasniegti, taču augstākā grūtības pakāpē un padzīlinātī, jo to iespādos pirmajā lielajā idejā ietvertie papildinājumi, kas veidos skolēniem citā līmenā muzikālās prasmes un zināšanas. Ir izstrādātas mācību priekšmetu “Solfedžo” un instrumentu spēles programmas atbilstoši Skola2030 programmas “Mūzika” paraugam. Tajās ir ietvertas gan zināšanas, gan prasmes, gan kompleksie sasniedzamie rezultāti katra tematā, kā arī skolēnam attīstāmie ieradumi, caurviju prasmes un starppriekšmetu saikne.

Augstākie sasniedzamie rezultāti tiks īstenoti, izmantojot valsts pamatizglītības standartam atbilstošo pamatizglītības programmas paraugu (kods 2101111), izstrādājot atbilstošu mācību priekšmetu un stundu plānu, kas papildināts ar mācību priekšmetiem “Solfedžo” un “Instrumenta spēle”.

1. tabula. Sasniedzamie rezultāti Kultūras un pašizaņīmēs mākslā jomas daļā **MŪZIKA**, beidzot 3., 6. un 9. klasi.

Beidzot 3. klasi	Beidzot 6. klasi	Beidzot 9. klasi	Mācību priekšmeti, kurā īstenos sasniedzamо rezultātu
1.4. Saklausa, atšķir, dziedot un muzicējot kopā ar visiem lieto izteiksmes līdzekļus (melodija, dinamika, skanās nokrāsa, reģistrs). Eksperimentējot ar tiem (piemēram, lēnu tempu nomaina skanādarba vai dziesmas raksturs mainās, tos variējot.	1.4. Klausās, atpazīst un daudzveidīgā muzikālā darbībā lieto mūzikas izteiksmes līdzekļus (melodija, dinamika, temps, tembris, reģistrs, skanveides paņēmieni). Vērtē, kā parādīja savu dziesmas raksturs mainās, tos variējot.	1.4. Atpazīst skaņdarbā un nošu rakstā apgūtajiem mūzikas stiliem raksturīgos mūzikas izteiksmes līdzekļus, mērķtiecīgi tos izmanto muzikālā radošā darbībā. Pēta nošu pieraksta paraugus, izzina, kā veidojies un attīstījies nošu raksts. Pieraksta savu muzikālo sacerējumu,	Mūzika

1.4! Atpazīst un lieto dažādus melodijas zīmējuma veidus lēcienveida, kāpāpeniska, krītoša, mazkustīga, viļņveida melodija). Zina un lieto muzicēšanā dinamiskās zīmes (<i>p., pp., f., ff., mp., mf., cresc., dim.</i>). Spēlējot mūzikas instrumentu un dziedot, lieto tempa apzīmējumus— <i>allegro, andante, presto, lento, moderato, atšķir skanjas nokrāsas, atšķir augstu, zemu, vidēju reģistru.</i>	<p>1.4! Dziedot pēc notīm, pierakstot nošu materiālu un spēlējot mūzikas instrumentu, analizē un lieto mūzikas izteiksmes līdzekļus atbilstoši apgūtajiem mūzikas stiliem. Pieraksta, atskano un izvērtē savu muzikālo sacerējumu pēc kopīgi izstrādātiem kritērijem. Priekšnesuma laikā atbilstoši izvirzītajiem kritērijiem izvērtē mūzikas izteiksmes līdzekļu lietošanu un izpildījuma kvalitāti muzicēšanas procesā.</p>	<p>1.5. Dzied kopā ar visiem un grupā unisonā un kanonā dziesmas pēc dzirdes jebkurā tonalitātē, dzied ar pakāju nosaukumiem un pēc notīm vienkāršas melodijas tonalitātēs ar vienu zīmi. Skaidro tona, pustoņa, alterācijas zīmu (diēzs, bēnols, bekars) nozīmi mūzikā. Saklausa atšķirības starp vienkāršajiem intervāliem un saskanām (disonances, konsonances), skanķārtu, trijskani (mažors, minors), skaidro to nozīmi mūzikas tēla veidošanā.</p>
		<p>Mūzika</p> <p>1.5. Dzied kopā ar visiem un grupā unisonā un kanonā dziesmas pēc dzirdes jebkurā tonalitātē, dzied ar pakāju nosaukumiem un pēc notīm vienkāršas melodijas tonalitātēs ar vienu zīmi. Skaidro tona, pustoņa, alterācijas zīmu (diēzs, bēnols, bekars) nozīmi mūzikā. Saklausa atšķirības starp vienkāršajiem intervāliem un saskanām (disonances, konsonances), skanķārtu, trijskani (mažors, minors), skaidro to nozīmi mūzikas tēla veidošanā.</p>

<p>Instrumentspēlē (metalofons, ksilofons) lieto burtu apzīmējumus.</p> <p>1.5.¹ Dzied vienkāršas melodijas ar pakāpju un nošu nosaukumiem tonalitātēs līdz divām zīmēm (1.klasē tonalitātes ar 0 atslēgas zīmi, 2.klasē – ar 1 atslēgas zīmēm, trešajā klasē - ar 2 zīmēm) Saklausa un atšķir noturīgās un nenoturīgās pakāpes skankārtā, skaidro tonikas trijskaņa uzdevumu mūzikā. Prot atšķirt, pierakstīt un intonēt vienkāršos intervālus (prīma, sekunda, terca, kvarta, kvinta, seksta, septīma, oktāva). Skaidro toņa, pustoņa, alterācijas zīmju (diēzs, bēmols, bekars) nozīmi mūzikā.</p>	<p>1.5.¹ Visi kopā dzied dziesmas pēc dzirdes unisonā un divbalsīgi, trīsbalsīgi kanonā, dzied ar pakāpju un nošu nosaukumiem un pēc notīm vienkāršas melodijas tonalitātēs līdz septiņām atslēgas zīmēm. Saskata un saklausa atšķirības starp konsonansēm un disonansēm, raksturo to nozīmi mūzikas tēla veidošanā, saklausa, analizē un pieraksta vienkāršos intervālus, kā arī palieinātus, pamazinātus intervālus un akordus. Veido vienkāršus dziesmu pavadījumus, izmantojot I., IV., V pakāpes trijskaņus (T53;S53,D53), apvērsumus, septakordus, apvērsumus un atrisinājumus. Rada un iestudē priekšnesumu, ietverot apgūtās dziesmas, instrumenta spēli un izvērtē repertuāra atbilstību priekšnesuma iecerei.</p>	<p>Solfedžo un instrumenta spēle</p> <p>1.5.¹ Visi kopā un grupās dzied pēc dzirdes un pēc notīm vienbalsīgas, divbalsīgas un trīsbalsīgas dziesmas, kanonus, spēlē pēc notīm vienkāršas melodijas tonalitātēs līdz septiņām atslēgas zīmēm. Saskata un saklausa atšķirības starp konsonansēm un disonansēm, raksturo to nozīmi mūzikas tēla veidošanā, saklausa, analizē un pieraksta vienkāršos intervālus, kā arī palieinātus, pamazinātus intervālus un akordus. Veido vienkāršus dziesmu pavadījumus, izmantojot I., IV., V pakāpes trijskaņus (T53;S53,D53), apvērsumus, septakordus, apvērsumus un atrisinājumus. Rada un iestudē priekšnesumu, ietverot apgūtās dziesmas, instrumenta spēli un izvērtē repertuāra atbilstību priekšnesuma iecerei.</p> <p>1.6. Saklausa un kombinē apgūtās ritma struktūras dažādos taktsmēros, lieto radošos vingrinājumos muzicēšanas</p> <p>Mūzika</p>
<p>1.6. Skandē un dzied, spēlē ritma instrumentus, veido vienkāršus ritma pavadījumus, izmantojot</p>	<p>1.6. Skandē un dzied, spēlē ritma instrumentus, veido vienkāršus ritma pavadījumus, izmantojot</p>	<p>1.6. Skandē un dzied, grupē un veido skanošo žestu un ritma pavadījumus, izmantojot apgūtās</p>

dažāda ilguma ritma vienības $2/4$, $3/4$ un $4/4$ taktsmērā.	ritma vienības un ritma grupas, un punktētos ritmus radošos vingrinājumos iepriekš apgūtajos taktsmēros un $3/8$ un $6/8$ taktsmērā, skaidro to ietekmi uz mūzikas raksturu un noskaņu.	1.6! Skandē un dzied, spēlē apgūto mūzikas instrumentu, veido elementārus ritma pavadījumus, izmantojot vienkāršas dažādas ilguma ritma struktūras $2/4$, $3/4$, $4/4$, $3/8$ taktsmēros.	ritma vienības un ritma grupas, un punktētos ritmus radošos vingrinājumos iepriekš apgūtajos taktsmēros un $3/8$ un $6/8$ taktsmērā, skaidro to ietekmi uz mūzikas raksturu un noskaņu.	
		1.6.! Saklausa un kombinē apgūtās ritma struktūras dažādos taktsmēros (vienkāršos, saliktos, jauktos), lieto radošos vingrinājumos muzicēšanas procesā individuāli un grupā, skaidro ritma struktūru atbilstību apgūtajiem mūzikas žanriem un stiliem.	1.6.! Saklausa un kombinē apgūtās ritma struktūras dažādos taktsmēros (vienkāršos, saliktos, jauktos), lieto radošos vingrinājumos muzicēšanas procesā individuāli un grupā, skaidro ritma struktūru atbilstību apgūtajiem mūzikas žanriem un stiliem.	Solfedžo un instrumenta spēle
		1.7. Skatuviskā darbībā izmanto kustības un runu cilvēka un dažādu citu tēlu darbības un rīcības atdarināšanai, pauž savu viedokli par gūtu pieredzi.	1.7. Izmanto savu ķermenī un balsi monologa, dialoga un etižu veidošanā, balstoties uz personisko pieredzi un viedokli. Savu un citu veikumu izvērtē pēc iepriekš veidotiem kritérijiem.	Mūzika
		1.7! Uzstājas ar instrumentālu priekšnesumu.	1.7.! Uzstājas ar instrumentālu priekšnesumu viens vai kopā ar citiem ansamblīos.	Instrumenta spēle

9

